



בס"ד, יום ראשון יד' אב תשע"א

שם:

זמן:

מבחן שבועי מסכת חולין קח – קיד (126)

א. 1) טיפת חלב שנפלה על חתיכה שבקדירה, מה דינה של החתיכה (פרט), ומה דינה של הקדירה (פרט), ומדוע? 2) האם מה דאסרה תורה בשר בחלב חידוש הוא, ומדוע? ולמאי נפקא מינה? 3) כזית בשר שנפל לתוך יורה של חלב, מה דינה של היורה, ומה דינו של הכזית, ומדוע? והאם יש ללמוד מדין זה לענין הגעלת כלים, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

ב. 1) חתיכת נבילה שנתבשלה בתוך חתיכות של היתר, מה וכמה צריך שיהיה בקדירה כדי לבטל את האיסור, ומדוע? 2) מה דינו של המבשל חצי זית חלב עם חצי זית בשר, ומדוע? ומה דינו לאכילה, ומדוע? 3) באר היטב את פלוגתת רבי יהודה ורבנן גבי טיפת חלב שנפלה על החתיכה! ומנין דזה הוא הביאור בפלוגתיהו? והאם יש להוכיח מדברי רבי יהודה דלא כשיטת רבא בדעת רבי יהודה בביטול מין ומינו ודבר אחר, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

ג. 1) היאך קיימא לן גבי אפשר לסוחטו, וגבי ביטול תערובת דמין במינו, ומדוע? 2) כיצד יש לנהוג עם הלב כדי להכשירו באכילה, ומדוע? וכיצד הדין היכא דלא עביד הכי? והאם יש נפקא מינה בין לב של עוף ללב של בהמה, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

ד. 1) כיצד יש לנהוג עם הכחל כדי להכשירו באכילה, ומדוע? והאם יש נפקא מינה אם אוכלו דרך בישול או דרך צליה, ומדוע? והאם יש נפקא מינה אם מבשלו לברו או מבשלו עם חתיכות נוספות, ומדוע? וכיצד הדין היכא דלא נהג הכי? 2) מה דינה של קבת עגל שבישלה עם חלבה, ומדוע?

ה. 1) מדוע שאל רבי אלעזר "איכא תנא דאתנייה לרב כחל" ומה השיבוהו? 2) כיצד נוהגים למעשה בענין אכילת הכחל, וכיצד ינהג ההולך ממקום למקום? 3) באלו דברים נהג רמי בר תמרי משום דהיה ממקומו של רב יהודה?

ו. 1) מה דינה של טלית שאולה בציצית מדאורייתא ומדרבנן, ומדוע? וכיצד הדין לענין ברכה ולענין היתר לבישתה בכלאיים? 2) האם כופין על מצוות כיבוד אב ואם או על מצוות צדקה, ומדוע? 3) אמאי אמר אביי לרב ספרא שישאל בארץ ישראל על הכשר הכבד טפי משאר הבשר? ומה השיבוהו? והאם אביי קיבל את תשובתו, ומדוע?

ז. 1) האם "הקניא בקופיה" שהוגשה לפני רב זריקא וינאי בריה דרבי אמי נמלחה כדינה קודם בישולה, ומדוע? והאם יש להוכיח מהתם לענין ספיקו דאביי בהכשר הכבד, ומדוע? 2) מדוע בר שבא לא אכל מן הכבד שהוגש לפניו? 3) כיצד הורה רבה בר רב הונא בענין הכשר הכבד, והאם בכל גווני בעינין להך הכשירא, ומדוע? 4) כיצד יש לנהוג בענין הכשר הטחול, ומדוע?

ח. 1) האם מותר לצלות כבד על בשר או בשר על כבד, ומדוע? וכיצד הדין לענין כחל על בשר או בשר על כחל, ומדוע? (2) השוחט בסכין ולאחר השחיטה חתך בה בשר צונן או רותח, מה דינו של הבשר, ומדוע? (3) דגים או ביצים שעלו או שנתבשלו בקדירה שנתבשל בה בשר, האם מותרים לאוכלם בכותח, ומדוע? והאם יש להוכיח ממאי דאמרינן גבי קדשים דכל יום נעשה גיעול לחבירו, ומדוע? (4) החותך צנון או קישות או סילקא בסכין שחתך בה בשר, האם הצנון מותר בכותח, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

ט. 1) האם מותר להניח כד של כותח אצל כד של חומץ או מלח, ומדוע? וכיצד הדין בכד של חלב אצל כד של בשר, ומדוע? (2) מה דינו של כד גזולא שנפל לתוך הכותח, ומדוע? (3) החותך בשר צלי על גבי כיכר, מה דינו של הכיכר באכילה (פרט), ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

י. 1) האם מותר להניח כלי תחת צליית הבשר או הכבד כדי לקבל את השומן, ומדוע? (2) המולח דגים ועופות בכלי אחד, מה דינם של העופות והדגים, ומדוע? (3) המולח בשר שחוטה ובשר טרפה בכלי אחד, מה דינו של הבשר שחוטה, ומדוע? (4) מה ילפינן מיתורא ד"הטמאים" דכתיב גבי שרצים? ואמאי לא ילפינן לה מהדין דטעם כעיקר?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

יא. 1) מה דינם של דגים טהורים שנמלחו בקערה עם דגים טמאים, ומדוע? והאם יש לתלותו בפלוגתא אי תתאה גבר אי עילאה גבר, ומדוע? (2) כיצד נעשית המליחה? והאם מותר למלוח חתיכות בשר ולהניחם זה על זה, ומדוע? (3) המולח בני מעיים עם איברים אחרים, מה דינם, ומדוע? (4) האם מותר לשבור מפרקתה של הבהמה קודם שתצא נפשה, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

יב. 1) האם האיסור בשר בחלב נאמר דווקא על מין גדי, ומניין? ואי נימא דנוהג אף במינים אחרים, האם נוהג הוא אף בחיה ובעוף או בטמאים, ומדוע? 2) מה ילפינן מדכתיב שלשה פעמים "גדי" ושלשה פעמים "חלב אמו"? והאם יש דברים נוספים שהתמעטו או התרכו באיסור בשר בחלב דלא נלמדו מהאי קרא? ואם יש, מהיכן ילפינן להו? 3) מה דינו של המבשל חלב בחלב, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

יג. 1) מה דינם של "מי החלב" לענין איסור בשר בחלב ולענין הכשר זרעים? 2) האם מאי דכתיב "בחלב אמו" הוא בדווקא של אמו, ומנלן? והאם אפשר ללמוד דין זה מקל וחומר, ומדוע? ואי נימא דלא בעינן דווקא אמו, האם אסור אף בחלב פרה או רחל, ומנלן?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

יד. 1) המבשל גדי בחלב עצמו, מה דינו ומנלן? והאם אפשר ללמוד את דינו מקל וחומר, ומדוע? 2) האם בשר בחלב נאסר אף בהנאה, ומנלן (לדעת רב אשי)? 3) כיצד דרשינן לקרא "לגר אשר בשעריך תתנה ואכלה או מכור לנכרי"? 4) האם יש חיוב להקדים מתנת ישראל או גר למכירת הגוי, ומדוע?

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**בהצלחה!**

## תשובות למבחן חולין קח קיד

- א. (1) באופן שלא ניער מיד את הקדירה ואין החתיכה בתוך המים [ונחלקו רש"י ותוס' האם בעינין שתהיה כולה חוץ למים או דסגי במקצתה], משערים רק בחתיכה עצמה, דאם יש בטיפה כדי לתת בה טעם הרי היא אסורה. ודעת רב, דכיון דנאסרה זו החתיכה אמרינן דנעשית נבילה ותו אין האיסור נפיק מינה, ועל כן אם חזר ועירבה או כיסה הקדירה, אוסרת היא את כל הקדירה, ואם הרוטב הוא עבה דהכל חשיב מין בשר, הרי אסורה עולמית, דהא כרבי יהודה סבירא ליה דמין במינו לא בטל. ואם הרוטב הוא רך, מועיל ביטול הרוטב כדן מין במינו ובשאינו מינו, דאמרינן סלק את מינו ואינו מינו רבה על האיסור ומבטלו. ודעת שמואל דלא אמרינן חתיכה נעשית נבילה, ואם עירבה עתה ויש ששים כנגד הטיפה, אף החתיכה עצמה מותרת. ואם ניער מיד את הקדירה, רק אם יש בטיפה כדי ליתן טעם בכל הקדירה נאסרת, דהא מיד מתפשט הטעם בכלה.
- (2) אביי סבר דחידוש הוא, וביאר רש"י דהא תרוויהו היתר. והתוס' ביארו דהא אי תרי לה כולא יומא בחלבא שרי, ודווקא דרך בישול אסרה תורה. ודעת רבא דלאו חידוש הוא, דהא חזינן דגם בכלאיים תרוויהו שרי וביחד אסורין. וכן אין לחוש בהא דדרך בישול אסרה תורה. ונפקא מינה דאי אפשר למילף מינה בעלמא דטעם כעיקר אסור מן התורה.
- (3) אי נימא דאפשר לסוחטו אסור, הרי הבשר עצמו וודאי דאסור, ולענין שאר הקדירה, אם שהתה בתוכה כשיעור דיכולה לבלוע ולפלוט, אף היא אסורה, משום טעם החלב האסור היוצא מן הכזית בשר, והוא הרי מין במינו ולא בטל. אבל אם קדם וסילק קודם שיתחיל לפלוט, הבשר אסור והחלב מותר. ואי נימא דאפשר לסוחטו מותר, הכל שרי אם יש ששים כנגד הטעם. וכתבו התוס' דרבינו שמואל למד מסוגיין דאף לענין הגעלת כלים יש להשהות הכלי במים כשיעור מרובה כדי שיגמור לבלוע דרק לאחר הבליעה הוא פולט. אמנם התוס' דחו דבריו דהרי וודאי דמיד פולט אלא דאת מה דבולע אינו פולט. והסיקו, דמכל מקום אין היתר להגעיל כלי שאינו בן יומו, משום דבמים שהם צלולים וודאי דמיד מבליעים הטעם האסור הנפלט בהם, וכן אין טעם לומר דהכלי לא יבלע אף את הטעם הזה.
- ב. (1) דעת רבינו שמואל דבעינן ששים ברוטב כנגד החתיכה, דהא שאר החתיכות הוי מין במינו. ומאיך בעינן נמי ששים בחתיכות נגד הרוטב הנפלט מן האיסור. והתוס' דחו דבריו דדווקא בבשר בחלב אמרינן הכי, אבל בשאר איסורים, אין לאסור את הרוטב אלא משום טעם האיסור הנבלע בו, ולהכי סגי רק באינו מינו של האיסור כדי לבטלו.
- (2) לדעת רב אינו לוקה משום דאינם מצטרפים דרך היכא דיש בכל אחד שיעור איסור לעצמו יש צירוף, וכן אין לחייבו משום אוכל, אלא אם כן באו מיותר גדולה. ודעת לוי דשפיר מצטרפין אף לבישול.
- (3) מסקינן דרבי יהודה סבירא ליה דאפשר לסוחטו אסור, ועל כן אם ניער הקדירה רק לאחר זמן, יש לאסור את כל הקדירה, דהא מין במינו לא בטל. והוא הדין דהחמיר רבי יהודה אף בניער מתחילה ועד סוף, מחשש שמא לא ניער יפה יפה. ורבנן סברו דאפשר לסוחטו מותר, ואף מין במינו בטל, ועל כן אף בניערה לאחר זמן יש להכשירה. ועל כרחך דבהכי פליגי ולא פליגי רק בהא דמין ומינו בטל, דהא אמר רבי ניראין דרבי רבי יהודה בשלא ניער בתחילה, ודברי רבנן בשניער מתחילה. ואי נימא דפליגי רק במין במינו, מאי ניראין דברי רבנן איכא למימר הכי. וכתבו התוס' דאין להוכיח מדברי רבי יהודה דלא כרבא דאמרינן סלק, דאיכא למימר דאיירי הכא דאין ברוטב ששים כדי לבטל.
- ג. (1) דעת רש"י דקיימא לן דאפשר לסוחטו אסור, דהא רב ורבי יוחנן הכי סברי וכן רבי יהודה וקיימא לן כרב וקרבי יוחנן במקום שמואל וריש לקיש. וכן פסק רש"י כרבי יהודה דמין במינו לא בטל, דהא רב אמר הכי, וכן אביי ורבא סתמי הכי. ופסקינן נמי דמין ומינו ואינו מינו, אמרינן סלק את מינו ואינו מינו רבה עליו ומבטלו.
- (2) יש לקרוע את הלב כדי להכשירו באכילה. ואם לא עבד הכי אינו עובר עליו להיות בכרת. וכתב רש"י דהיינו דווקא בלב עוף שאין בו כזית והוי כחצי שיעור דאסור ואין לוקין. אבל לב של בהמה מחויב כרת. והתוס' כתבו, דכיון דאיירי דבישלו, פשיטא שאין כרת, דהא דם שבישלו אינו אלא מדרבנן. ואפילו בלב של בהמה אינו עובר בכרת.
- ד. (1) מבואר במתניתין דלכתחילה יש לקרועו. ואמרינן בגמ' דהיינו שתי וערב וכן צריך לטוחו בכותל. וכתב רש"י דהני מילי לבישול, אבל לצלי כיון דהחלב לא חוזר להבלע, סגי בקריעה כל דהו. ואם לא קרע, אם בישלו, וודאי דאסור דהא דם חוזר ונבלע בו. ואם צלחו, נחלקו ב' הלישנות דרב האם מותר עתה לכתחילה לאוכלו, דהא דם שחוטא רק דרבנן וכל שכן הכא דלא פירש, או דאסור לאוכלו. ואשכחן דרב נחמן סבר דלצלי שרי לכתחילה אפילו בלא קריעה. והתוס' כתבו בשם רבינו תם, דאין נפקא מינה בין צלי לבישול, אלא דאם רוצה לבשלו עם חתיכות אחרות, יש לקרועו שתי וערב ולטוחו בכותל. ואם קרע רק כל דהו, נחלקו ב' הלישנות דרב, ואם לא קרע כלל, אסור מדרבנן. ואם אין בה אלא הכחל, סגי בקריעה כל דהו, דהא אין החלב כבר בעין ולא נשתנה טעמו של כחל.
- (2) קיבת העגל אסורה משום דבאה כבר לכלל חלב והוי ככל בשר בחלב.
- ה. (1) רש"י פירש דאמרו לפניו את הלישנא דרב דאסר בדיעבד אם לא קרעו. והתוס' ביארו דאמרו לפניו דרב אסר אפילו קרעו כדינו. והשיבוהו דרב גדר גדר במקום שלא נזהרו באיסור בשר בחלב. ורב כהנא מתני, דאמרו לפני רב לאסור כחל של מניקה משום דיש בה רוב חלב, ורב סבר דכל הכחלים אסורים.
- (2) בסורא לא אכלי אבל בפומבדיתא אכלי. וההולך ממקום שאוכלים למקום שאין אוכלים, נותנים עליו חומרי המקום שבא לשם. אבל חוץ לתחום אין איסור.
- (3) רמי בר תמרי אכל כחל כרב יהודה, וכן לא הניח תפילין כהוראת רב יהודה לפטור את חולי המעיין. וכן לא הטיל ציצית לטלית השאולה לו כהוראת רב יהודה.
- ו. (1) מדאורייתא פטורה לעולם, דהא כתיב "כסותך". אבל רבנן חייבוהו לאחר שלושים יום מפני שנראית כשלו. וכתבו התוס', דאין לברך עליה, ולא דמי לכל המצוות שאף הפטור מהן מברך עליהם, דשאני שאולה דליכא אדם בעולם דחייב בה. ועוד כתבו התוס', דיש שאסורה בכלאיים, ורבנן תם התירה.
- (2) אמרינן בגמ' דאין כופין על כיבוד אב ואם, משום דמתן שכרה כתוב בצידה. [אמנם מצינו דרב חסדא כפה, ותמה עליו רמי בר תמרי]. ולענין מצוות צדקה, כתבו התוס' בתירוץ אחד דשפיר כייפינן, משום דיש בה אף לא תעשה.

3) כתבו התוס' בשם רבינו תם, דסבר אביי דמדאורייתא יש להכשיר הכבד אפילו בלא מליחה, דהא אפילו דכולו דם התורה הותרו, אלא דיש להסתפק האם רבנן אסרוהו והצריכו בו מליחה כשאר הבשר או לאו. אי נמי כתבו התוס', דאף במליחה הסתפק אביי, דשמא כיון דיש בו רוב דם לא מהני ליה מליחה. ומסקינן דהכבד גופיה וודאי דשרי [או בלא מליחה לפירוש הראשון, או במליחה לפירוש השני], דכיון דטריד לפלוט את דמו אינו בולע מן הדם. אלא לענין לאסור החתיכות האחרות שנמלחו עמו איירי, האם הדם נבלע בהם, או דדם מישריק שריק ולא יבלע. ומשום הכי לא קיבל את תשובתו של רב ספרא דהכבד שרי. וכן לא קיבל מה דהשיבוהו ממתניתין דתרומה, דמבואר דהכבד אוסרת ואינה נאסרת, משום דיש לומר דאיירי בכבד דאיסור ומשום שמנונית דאיסור אסרינן לשאר. ולבסוף פשוט לו מעובדא דאף באחרים התיירו.

ז. 1) כתבו התוס', דמשום הלב והריאה המחוברין בה וודאי דנמלחו, דהא בלא מליחה אין להתיר. ומשום הכבד גופיה, לפירוש קמא דאיבעיא לאביי בלא מליחה, צריך לומר דאיירי בלא מליחה, דאי לאו הכי מאי אתי למיפשט בעיא דאביי מהא. וצריך לומר דעשו כן כדי ללמד התלמידים, או יש לומר דמלחו הכל אבל לא הקפידו לחתוך הכבד שתי וערב. ולפירוש בתרא שפיר יש לומר דנמלח כדינו. ומסקינן דאין לפשוט מהתם בעיא דאביי, דיש לומר דחלטוהו קודם ברותחין כדי שלא יצא דמו או דפי הקנה היה חוץ לקדירה באופן דכל הדם נשפך חוצה.

2) בר שבא סבר כהני תנאי דאסרו אף את הכבד גופיה שנמלח, דאין לו תקנה אלא בצלי.

3) רבה בר רב הונא הורה דיש לקרוע את הכבד שתי וערב ולהניח את החיתוך כלפי מטה כדי שיזוב הדם חוצה. וברש"י מבואר דהוא משום הסימפונות דהדם שבהם אסור מדאורייתא. והתוס' כתבו דאיירי דווקא לענין בישול, אבל אם רוצה לאוכלו בצלי לא בעינן למיעבד הכי, משום דמה דלא יצא הרי לא נאסר, ומה דיצא הרי יצא.

4) אמרינן בגמ' דטחול שומנא בעלמא הוא. וכתבו התוס' דהדם היוצא ממנו אסור. ולעיל (ק'): כתבו התוס' ב' פירושים אי כוונת הגמ' דלא בעי כלל מליחה, או דבעי מליחה אלא דלא צריך קריעה. והביאו מהסוגיא בכריתות דדם טחול וודאי חשיב טחול. [ועיין שם מהר"ם ומהרש"א].

ח. 1) יש לישנא בגמ' דאסור לצלות כחל על הבשר משום החלב הנפלט ממנו דחוזר ונבלע בבשר, אבל כבד שרי על בשר, משום דדם משריק שריק ואינו נבלע. ויש לישנא דאדרבה, חלב שרי משום דחלב שחוטה אסור רק מדרבנן, אבל כבד אסור משום דעיקרו דדם אסור מן התורה. ומסיק אממר דאף דכתחילה יש להחמיר לא לצלות לא כבד ולא כחל על בשר, אבל בדיעבד תרווייהו שרי.

2) אם חתך בשר רותח, הבשר אסור משום דבית השחיטה רותח ונבלע דם בסכין ועתה פולטו. אבל אם חתך בו בשר צונן אינו חוזר לפלוט, אבל נחלקו בגמ' אי בעינן הדחה או לאו.

3) אם רק עלו בקערת הבשר, דעת רב לאוסרם משום דאף נותן טעם בר נותן טעם אסור. ודעת שמואל להתירם. ואם נתבשלו, כתב הריב"ז בשם רש"י דיש לאסורו אף לשמואל משום דהוי כטעם ראשון. והתוס' כתבו דמשמע מרש"י דאין חילוק ובכל גווני שרי אליבא דשמואל. עוד כתבו התוס', דאין להוכיח מגיעולי קדשים, משום דהתם אוקמוהו אדאורייתא דאף מין במינו ברוב.

4) דעת אביי דאם חתך בה צונן דהוא דבר חריף, יש לאסורו עם כותח אפילו לשמואל. ויש ב' לישנות ברש"י האם הוא משום דיש שמנונית בעין על הסכין, או דאגב דחוקא דסכינא נפלט טעם בצונן החריף. [ומכל מקום בשם רב כהנא אמר דשרי משום דהיתרא בלע]. אבל בקישות אין נכנס הטעם ומותרת בכותח. ובסלק יש טעם מן הסכין ואסור בכותח, אלא אם כן חתך אחריו לפת דמעביר טעמו.

ט. 1) להניח אצל כד מלח אסור, כיון דניכר בו ואינו מתבטל, ויש לחוש שמא יבוא למלוח בו קדירת בשר. אבל בחומץ כיון דאינו ניכר בו הרי הוא בטל, ואין איסור להניחו אצלו. וכתבו התוס' דכד חלב אצל כד בשר ליכא איסור, משום דנותן דעתו להזהר.

2) אם הבר גוזלזא היה חי, אינו אסור. ואפילו דהכותח מלוח ומליח כמבשול, הני מילי היכא דאינו נאכל מחמת מלחו. ואם היה צלוי, הרי נבלע בו כדי קליפה ויש לקולפו והשאר מותר. אבל אם יש בו סדקים או מתובל בתבלין, כולו אסור. וכתב רש"י דהני מילי בצלי.

3) שמואל אסר לכיכר, והני מילי דהכיכר אסמיק ועבר הדם מצד לצד והדם הוא סמיק, דבכהאי גוונא יש לחוש לדם הבלוע. אבל בלאו הכי שרי. ורב הונא ורבא שרי ליה דאמרי דחמר בשר הוא, דהרי כל הדם כבר נפלט על ידי הצליה.

י. 1) להניח תחת בשר שרי רק לאחר שתעלה תימרתו [או של הבשר או של הגחלים], דאז בידוע דכבר נגמר הדם. ואפילו הכי אכתי בעינן להניח תרי גללי מילחא כדי שישאבו את הדם שיתכן שעדיין בלוע בפנים. [ואנן לא בקיאים בשיעור זה ואין לנו להתיר]. ויש להתיר רק השומן הצף. אבל בכבד אמרינן לעיל דבכל גווני אסור, משום דהדם שבו אינו שוקע אלא מעורב עם השומן.

2) העופות מותרים, אבל הדגים אסורים משום דרפי קרמיייהו, וגומרים לפלוט צירים קודם שתפסק פליטת הדם, וחוזרין ובולעין מן הדם.

3) יש לאסור את הבשר שחוטה משום הציר היוצא מן הבשר טריפה, דדרכו של הציר להבלע אפילו כשעסוק בפליטה.

4) ילפינן לרבות דציר נמי נאסר, ולא אמרינן דזיעה בעלמא הוא ולא נפיק מטעם כעיקר. וכתבו התוס' בתירוץ השני, דבעינן לה אף לרוטב וקיפה, לחדש דאף בגמעם יש לחייבו ולא אסרינן דווקא דרך אכילה.

יא. 1) אם הדגים הטמאים הם תפלים בלא מלח, אין לאסור את הטהורים, אבל אם הטמאים הם עם מלח הרי הם אסורים את הטהורים. ומסקינן דאף בתרווייהו מלוחים אסור דציר נבלע אפילו כשעסוק בפליטה. וכתבו התוס' דגבי מליח לא שייך לעילאה גבר או תיתאה גבר.

2) יש קודם להדיח הבשר ולמלוח ושוב להדיח, ואם מלח במלח גס יש לנפץ את המלח קודם. וכתבו התוס' דשרי אפילו למלוח ולהניח זה על גבי זה. וביארו, או משום דכל שעסוק בפליטת הציר גם אינו בולע דם, או דכיון דכשהתחיל העליון להוציא הדם התחתון היה עסוק בפליטה, תו לא יפסיק מפליטתו עד שיגמור העליון לפלוט. אי נמי, דהמלח מעכב את הדם מלהכנס בחתיכה השניה.

3) אף דאין דם בבני מעיים, מכל מקום לא אמרינן דיבלע מן דם החתיכות שאצלה, דדווקא בדגים דרפי קרמיייהו אמרינן הכי.

4) לצד אחד בגמ' אסור רק אם בכונתו למוכרה, דעתה גורם להכביד איבריה על ידי הדם שנבלע בהם. ולצד שני בגמ', אסור אף לו משום דהדם נבלע באיברים ותו לא יצא על ידי המליחה ויעבור על איסור דם.

יב. (1) איסור בשר בחלב לא נאמר דווקא על גדי, וילפינן מדכתיב תרי קראי גדי עיזים, ומשמע דאילו סתם גדי לאו דעיזים הוא, ואף למאן דאמר תרי כתובין הבאין כאחד מלמדים, הא כתיב בהו מיעוטא ד"ה" למימר דדווקא התם הוא עיזים. ולדעת רבנן נוהג הוא אף בחיה ובעוף משום דהוקש בשר בחלב לנבלה דכל שיש בו משום נבלה יש בו משום בשר בחלב. ולדעת רבי יוסי הגלילי חיה בכלל, אבל עוף ממעטינן ליה מדכתיב "בחלב אמו" יצא עוף שאין לו חלב אם. ולדעת רבי עקיבא אינו נוהג לא בחיה ולא בעוף, משום דכתיב ג' מיעוטי לא תבשל גדי.

(2) מדכתיב ג' פעמים גדי יליף שמואל חד לגופיה, וילפינן מינה נמי לחלב ולמתה משום דלשיטתו איסור חל על איסור לכלל הפחות בבשר בחלב]. וחד לרבות את השליל דאף הוא בכלל בשר. וחד למיעוטי בהמה טמאה. ואמרינן דמסברא אף יש למעט דם, משום דאינו בשר. וכן שליא לאו בכלל בשר הוא ולא בעי קרא. ומדכתיב ג' פעמים "בחלב אמו" ילפינן למעט חלב זכר, וחלב שחווה וחלב טמאה.

(3) ללישנא אחת בגמ' נחלקו בה רבי אמי ורבי אסי, האם כיון דאפקיה בלשון אכילה, כיון דאינו חייב על אכילה דהא אין איסור חל על איסור, הוא הדין דאינו חייב על בישול. או דלמא שאני בישול דאי משום חלב הא ליכא איסור בישול. וללישנא אחת בגמ' כולי עלמא לא פליגי דלענין בישול הוא חייב.

יג. (1) לענין בשר בחלב אינו חייב מדאורייתא, אבל מדרבנן יש בו איסור. אבל להכשיר זרעים שפיר הוי בכלל משקין.  
(2) מאי דכתיב אמו הוא לאו בדווקא. ולפירוש אחד ברש"י היינו דאמרינן בגמ' אחותו הגדולה מנין ואחותו הקטנה מנין, ומסקינן דאחותו הגדולה שאינה נכנסת עמו לדיר להתעשר, ילפינן מיתורא דחלב אמו, ואחותו הקטנה שנכנסת עמו להתעשר, ילפא מאמו ומאחותו הגדולה. ולפירוש שני ברש"י, הא דלא בעי דווקא אמו לא בעי קרא. ומאי דילפינן בסוגיין הוא לרבות אף מין אחר כגון פרה או רחל. ובברייתא קמייתא אמרינן דילפינן לה מיתורא דחלב אמו, דאילו מקל וחומר דמה אמו שלא נאסרה עמו בהרבעה נאסרה עמו בבישול, פרה ורחל שנאסרו עמו בהרבעה לא כל שכן, ליכא למילף, משום דאיכא למימר דשאני אמו דנאסרה עמו בשחיטה. ובברייתא בתרייתא [להאי פירושא] ילפינן מיתורא דחלב אמו או לפרה או לרחל והשניה אתיא מתרווייהו.

יד. (1) אף בחלב עצמו איכא איסורא דבישול, וילפינן לה מיתורא דחלב אמו [דכתיב ג' פעמים]. וליכא למילף לה מקל וחומר דמה במקום שלא נאסר פרי עם פרי נאסר פרי עם אם, היכא דנאסר פרי עם פרי כגון בשר בחלב אמו, לא כל שכן שיאסר עם האם, דמה לפרי עם פרי דשני גופין הם, תאמר בחלב עצמו דגוף אחד הוא.

(2) לדעת תנא דמתניתין בשר בחלב נאסר אף בהנאה. ולדעת רב אשי ילפינן לה מדכתיב גבי נבלה דלגר בנתינה ולעובד כוכבים במכירה, משמע הא בשאר מקום דאסור באכילה אסור אף בהנאה. וכתבו התוס' דהני מילי לרבי מאיר דאמר דשרי נתינה ומכירה בין לגר ובין לגוי, אבל לרבי יהודה דאתי קרא למימר כפשוטו, סבירא ליה דאיסור הנאה ילפינן מדכתיב "לכלב תשליכון אותו", אותו אתם משליכון ולא שאר איסורין.

(3) רבי מאיר דרש לה ארישא ואסיפא דבין בגר בין בגוי קרינן נתינה או מכירה, ומאי דכתיב תתנה ואכלה או מכור, להקדים נתינה לגר אתיא. ולרבי יהודה דרשינן לה כפשוטו, דלגר דווקא בנתינה ולגוי דווקא במכירה אבל לא יתן לגוי בחינם. והיינו דכתיב "או".

(4) היכא דאינו יכול למוכרו בקל, וודאי דחייב להקדים מתנת ישראל או גר למכירת הגוי. אבל אם יכול למוכרו בקל, אינו חייב להפסיד וליתנה במתנה.